

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення зміни до статті 7 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо забезпечення візуальної ідентифікації військовослужбовців ТЦК та СП та підтвердження їх повноважень»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Забезпечення належного рівня довіри суспільства до діяльності органів, що здійснюють заходи з мобілізації та військового обліку, є важливою передумовою здійснення ефективного поповнення Збройних Сил України особовим складом, реалізації громадянами конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни та, як наслідок, забезпечення ефективної обороноздатності держави.

Поточне здійснення заходів з мобілізації має значну сукупність вад, що перешкоджають досягненню вищевказаної мети та зумовлюють зниження довіри до державних інституцій, відповідальних за розробку та реалізацію державної політики сфері мобілізації.

Однією з найбільш нагальних проблем, які дискредитують здійснення мобілізаційних заходів є збільшення випадків вчинення протиправних дій особами, які, використовуючи військову форму без належних розрізнявальних знаків, видають себе за військовослужбовців територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки.

Зокрема, фіксуються факти діяльності організованих груп, які під виглядом представників ТЦК та СП здійснюють незаконне позбавлення волі чоловіків мобілізаційного віку, їх примусове утримання, завдання тілесних ушкоджень та висування вимог майнового характеру за повернення волі. Вчинення таких кримінальних правопорушень завдає значної шкоди правам громадян, авторитету державних інституцій та забезпеченню обороноздатності держави.

Окрім описаного, на практиці мають місце випадки участі у заходах з оповіщення та забезпечення мобілізаційних процесів осіб, які не є військовослужбовцями ТЦК та СП, що ускладнює ідентифікацію суб'єктів владних повноважень та створює додаткові ризики зловживань.

За відсутності уніфікованого та обов'язкового засобу індивідуальної ідентифікації військовослужбовців ТЦК та СП громадяни позбавлені можливості оперативно відрізнити уповноважених осіб від тих, хто незаконно імітує їх діяльність. Це негативно впливає на рівень суспільної довіри до діяльності ТЦК та СП, ускладнює реалізацію їх повноважень та створює підґрунтя для соціальної напруги.

Разом з цим забезпечення засобів індивідуальної ідентифікації військовослужбовців ТЦК та СП сприятиме підвищенню можливостей громадян захищати свої права у випадку вчинення правопорушень конкретними військовослужбовцями.

Запровадження обов'язку носіння військовослужбовцями ТЦК та СП індивідуального нагрудного номерного жетону сприятиме:

- забезпеченню чіткої індивідуальної ідентифікації військовослужбовців ТЦК та СП під час виконання ними службових обов'язків;
- ускладненню використання військової форми сторонніми особами з метою вчинення протиправних дій під виглядом військовослужбовців ТЦК та СП;
- підвищенню рівня підзвітності та персональної відповідальності військовослужбовців у разі виникнення спірних ситуацій чи інцидентів;
- зміцненню довіри суспільства до діяльності ТЦК та СП.

Таким чином, прийняття законопроекту обумовлене необхідністю підвищення рівня правової визначеності у діяльності ТЦК та СП, забезпечення захисту прав і свобод громадян, а також зміцнення авторитету державних інституцій у сфері оборони та мобілізаційної підготовки.

2. Мета і завдання законопроекту

Метою законопроекту є вдосконалення правового регулювання індивідуальної ідентифікації військовослужбовців ТЦК та СП що сприятиме:

- забезпеченню чіткої індивідуальної ідентифікації військовослужбовців ТЦК та СП під час виконання ними службових обов'язків;
- ускладненню використання військової форми сторонніми особами з метою вчинення протиправних дій під виглядом військовослужбовців ТЦК та СП;
- забезпеченню можливості оперативної та достовірної ідентифікації військовослужбовців ТЦК та СП;
- підвищенню рівня підзвітності та персональної відповідальності військовослужбовців у разі виникнення спірних ситуацій чи інцидентів;
- зміцненню довіри суспільства до діяльності ТЦК та СП.

Вищеперелічені чинники у сукупності сприятимуть здійсненню ефективного поповнення Збройних Сил України особовим складом, реалізації громадянами конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни та, як наслідок, забезпеченню ефективної обороноздатності держави.

3. Загальна характеристика й основні положення законопроекту

Даним законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», якими передбачається:

- доповнити частину 4 статті 7 нормою, яка встановлює обов'язок військовослужбовців, які проходять службу в територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, розмішувати на форменому одязі спеціальний нагрудний жетон з індивідуальним номером, а також встановлює заборону його зняття, приховування чи будь-якого іншого перешкоджання прочитанню інформації, що на ньому міститься, або її фіксації за допомогою технічних засобів;

- доповнити статтю 7 новою частиною дев'ятою, якою передбачається обов'язок військовослужбовця під час звернення до особи назвати своє прізвище, посаду та пред'явити на її вимогу службове посвідчення, надавши можливість ознайомитися з інформацією, що в ньому міститься, без передачі його з рук.

4. Стан нормативно-правової бази в даній сфері правового регулювання

Нормативно-правовою базою у цій сфері правового регулювання є Конституція України, Кодекс України про адміністративні правопорушення та Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу», Правила носіння військової форми одягу та знаків розрізнення військовослужбовцями Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту та ліцеїстами військових ліцеїв, затверджені наказом Міністерства оборони України № 606 від 20.11.2017, статуту Збройних Сил України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень цього законопроекту може бути здійснена в межах поточних видатків Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття цього законопроекту сприятиме:

- забезпеченню чіткої індивідуальної ідентифікації військовослужбовців ТЦК та СП під час виконання ними службових обов'язків;
- ускладненню використання військової форми сторонніми особами з метою вчинення протиправних дій під виглядом військовослужбовців ТЦК та СП;
- забезпеченню можливості оперативної та достовірної ідентифікації військовослужбовців ТЦК та СП;
- підвищенню рівня підзвітності та персональної відповідальності військовослужбовців у разі виникнення спірних ситуацій чи інцидентів;
- зміцненню довіри суспільства до діяльності ТЦК та СП.

Вищеперелічені чинники у сукупності сприятимуть здійсненню ефективного поповнення Збройних Сил України особовим складом, реалізації громадянами конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни та, як наслідок, забезпеченню ефективної обороноздатності держави.

Народні депутати України

Сергій ДЕМЧЕНКО та інші

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
 Підписувач: Демченко Сергій Олексійович
 Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002B1F2F00B450DC00
 Дійсний до: 05.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
 244д9/1-2026/77765 від 09.04.2026

2197423